

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szárszoi, s.r.o., Štefánikova 8, Michalovce, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 10C/3/2019-225 z 20. septembra 2023 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v záhlaví uvedeným uznesením okresného súdu. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiada o priznanie náhrady trov konania 530,86 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 10C/3/2019-214 z 9. marca 2023 vydaným vyššou súdnou úradníčkou bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť protistrane trovy konania 4 533,01 eur. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľ podal sťažnosť, v ktorej namietal správnosť výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny, keďže vyšší súdny úradník neuplatnil § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľ argumentoval, že je fyzickou osobou a predmetom konania je nehnuteľnosť, ktorá podľa stavebných predpisov slúži na bývanie (rodinný dom v obci [REDACTED]). Sťažnosť sťažovateľa bola ale zamietnutá napadnutým uznesením, ktorý vydal sudca.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ tvrdí, že sudca odôvodnil svoje rozhodnutie iba odkazom na dve rozhodnutia ústavného súdu. Aj na základe nich sudca vyslovil právny názor, že výška základnej sadzby tarifnej odmeny bola vypočítaná správne z hodnoty predmetu konania (vrátenie daru), t. j. z hodnoty spoluvlastníckeho podielu protistrany (39 990 eur). V prípade nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 119/2012-24 zo 16. mája 2012 sudca odcitoval: „... *pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu, peniazmi ocenené, potom sa táto suma považuje za základ pre tarifnú odmenu advokáta, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva. Explicitná kogentná úprava § 9 ods. 1 vyhlášky vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Možno teda z uvedeného vyvodit', že pokiaľ je vec alebo plnenie, ktoré je predmetom daného právneho úkonu peniazmi ocenené, potom sa táto hodnota považuje za základ pre určenie tarifnej odmeny advokáta...*“ Sudca dôvodil aj nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 176/2017-20 z 31. mája 2017, podľa ktorého „*je teda potrebné v každom konkrétnom prípade skúmať, či možno predmet právneho úkonu (t. j. plnenie) oceniť a v závislosti na tom stanoviť aj výšku náhrady trov konania... Navyše trovy konania plnia dve významné funkcie, a to preventívnu a sankčnú. Prístup k súdnemu konaniu bez nutnosti akýchkoľvek výdajov so sebou nesie riziko jeho zneužívania (zbytočné či svojvoľné súdenie, tzv. sudičstvo). Proti takým prístupom by mala právna úprava trov konania pôsobiť preventívne; účastník konania, ktorý svojím protiprávnym konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne poniesť sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré jej takto vznikli pri procesnej obrane...*“.

4. V prípade prvého nálezu ústavného súdu sťažovateľ argumentoval, že sa vôbec nezaoberá použitím § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, ale § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Navyše, predmetom sporu bolo osobné motorové vozidlo, a nie nehnuteľnosť určená na bývanie, ako je to v tomto konaní. K druhému nálezom ústavného súdu sťažovateľ uvádza, že aj v tomto prípade sťažovateľ namietal, že na prípad určenia neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľností sa mal použiť § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia. Sudca teda založil svoje rozhodnutie iba na dvoch rozhodnutiach ústavného súdu, z ktorých ani jedno nerieši uplatnenie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky.

5. Sťažovateľ sa domnieva, že v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení vyhlášky zo strany sudcu bol jednoznačne obsiahnutý prvok svojvôle a extrémneho rozporu s princípom spravodlivosti. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky je špeciálnym vo vzťahu k § 9 ods. 1 a § 10 ods. 2 vyhlášky, a teda má pred nimi prednosť. Prvým dôvodom zásahu do ústavných práv sťažovateľa teda bolo nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu a druhým taká aplikácia príslušných ustanovení vyhlášky, ktorou bol popretý samotný účel a zmysel tejto právnej úpravy.

6. Sťažovateľ poukázal aj na skutočnosť, že právo na priznanie primeranej a právnyimi predpismi stanovenej konkrétnej výšky trov konania (aj tomu zodpovedajúca povinnosť neúspešnej strany sporu ich zaplatiť úspešnej protistrane) tiež súvisí s právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K ústavnej sťažnosti sťažovateľa:

8. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

9. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

III.2. K návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu:

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti súčasne požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu z dôvodu, že právnym následkom napadnutého uznesenia okresného súdu by mohlo by začatie exekučného konania proti sťažovateľovi, čo by viedlo k vzniku ďalších trov konania, t. j. k ďalšej ujme na jeho vlastníckom práve.

11. Zo znenia § 129 zákona o ústavnom súde je možné vyvodiť, že ak má byť takémuto návrhu vyhovie, musí zároveň obsahovať dostatočnú identifikáciu dôvodov na rozhodnutie o odklade vykonateľnosti alebo vydanie dočasného opatrenia vrátane uvedenia skutkových okolností, o ktoré sa uvedené dôvody majú opierať, a pripojenia dôkazov o ich existencii, resp. splnení.

12. Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľa na odklad vykonateľnosti vo vzťahu k ústavnej sťažnosti aj napadnutému uzneseniu okresného súdu a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyhovie takémuto návrhu.

13. Pre naplnenie podmienok pre vydanie rozhodnutia podľa § 129 zákona o ústavnom súde sa vyžaduje, aby v príčinnej súvislosti s núteným výkonom povinností vyplývajúcich z takého exekučného titulu hrozila sťažovateľovi závažná ujma. Sťažovateľ svoj návrh dôvodil len vo všeobecnej rovine bez akejkoľvek opory o bližšie skutkové okolnosti osvedčujúce naplnenie zákonom normovaných podmienok týkajúcich sa najmä hrozby závažnej ujmy.

14. Hrozba závažnej ujmy musí byť pre sťažovateľa reálna a relatívne bezprostredná. Z okolností prípadu, ktoré sťažovateľ v návrhu na odklad vykonateľnosti tvrdí a osvedčuje, by preto malo vyplývať, že exekúcia, resp. nútený výkon ústavnou sťažnosťou napádaného rozhodnutia už prebieha alebo ho v najbližšej dobe možno reálne očakávať. Nemalo by ísť iba o hypotetickú možnosť, ktorá v budúcnosti prichádza do úvahy. Z lustrácie ústavného súdu zároveň vyplynulo, že Okresný súd Banská Bystrica ako exekučný súd (od 1. apríla 2017 s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky) neeviduje k 2. februáru 2024 exekúciu proti sťažovateľovi, v ktorej má byť exekučným titulom uznesenie vyššieho súdneho úradníka spolu s napadnutým uznesením sudcu.

15. Závažnosť neposudzuje ústavný súd teda abstraktne, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu, zohľadňujúc charakter zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa a intenzitu jeho vplyvu na sťažovateľa s ohľadom na jeho subjektívne pomery. Hroziaca ujma je z hľadiska svojej závažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu o odklade vykonateľnosti relevantná najmä v prípadoch, ak sú negatívne dopady výkonu rozhodnutia na sťažovateľove pomery citelné a zároveň vytvárajú stav, ktorý je nereparovateľný alebo reparovateľný len čiastočne, prípadne veľmi ťažko (MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J., FIAČAN, I., HOLLÄNDER, P., SVÁK, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 973 – 997).

16. Ani pri maximálnej snahe o materiálny prístup k ochrane ústavnosti, aby poskytovaná ochrana bola reálna a efektívna, nie formálna a iluzórna, nie je možné zistené nedostatky návrhu na odklad vykonateľnosti bez vystavenia sa riziku prekročenia zákonných právomocí preklenúť. Z tohto dôvodu aj s ohľadom na účel tohto právneho inštitútu a jeho procesnú dostupnosť nebolo možné návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu vyhovieť (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu